

квіємами. Бо ж саме латинське слово *Requiem*, що є похідним від іншого подібного *Requiesco*, перекладається як заспокоєння, відпочинок, звільнення від клопотів і турбот» [5].

Таким чином, незважаючи на певну стандартизованість мелодики великої частини Чину Похорону – композитори і співці мають і повинні використовувати такий величезний потенціал для творчих експериментів, зважаючи на усе різноманіття і глибину церковних напівів. Особливо, у контексті випробувань, крізь які проходить Україна.

Література:

1. Kennedy C. *The Divine Liturgy and the Byzantine Funeral: History and Contemporary Practice / Liturgy, Volume 33:1*, 2018. Pp. 26–33.
2. Velkova-Velkovska E. *Funeral rites in the East / Chupungco A. G. Sacraments and Sacramentals*. Collegeville Minnesota: The Liturgical Press, 2000. Pp. 345–354.
3. Kraemer J.C.J. *Excavation at Nessana*. Princeton, 1958.
4. Миронюк Т. *Стилістичне новаторство «Панахиди» Кирила Стеценка*. «Наша парафія».
Upl: <https://parafia.org.ua/biblioteka/kultura/stylistychnenovatorstvo-panyhydy-kyryla-stetsenka/>

УДК 78.071.1(71=161.2)

Наталія ЮЗЮК
(Львів, Україна)

ПОСТАТЬ МАРТИ КРАВЦІВ-БАРАБАШ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ КАНАДИ

Сьогодні ім'я Марти Кравців-Барабаш – талановитої української піаністки зі Львова, знаного педагога, активної поширювачки національної музики у Канаді, вкрай мало відоме вітчизняним музикантам. Народилася Марта Кравців-Барабаш (17.12.1917 – 7.05.2002) у Стрию, спочатку вчилася у вихованки М. Лисенка С. Окуневської, згодом у Львові – у С. Людкевича і

В. Барвінського. Продовжувала студії у Львівському Інституті у Г. Левицької [4, 46; 91], у Віденській Академії та Вищій музичній школі у Берліні [4, 140]. Перші концертні виступи молоді піаністки відбулися ще під час навчання у Львові [5]. Після війни вона, на жаль, змушена була виїхати до Європи, далі – за океан, до Торонто [1], і з часом на рідних теренах згадки про неї загубилися.

Відчизняні музикознавці розпочали досліджувати концертну діяльність М. Кравців у 30-х роках у Львові лише з 90-х років ХХ ст., завдяки збереженої достатньої кількості відгуків у пресі на її виступи провідних культурно-освітніх діячів Галичини того часу – В. Барвінського, В. Витвицького, І. Гриневецького, І. Приймової-Шмериковської, А. Рудницького та інших, де вона згадується як талановита перспективна піаністка [4, 140; 141]; [3, 112].

Вагомий слід залишився від діяльності доктора музикознавства М. Кравців і у Канаді, де вона невтомно працювала в Музичному інституті у Торонто, одночасно очолювала музичну Асоціацію діячів української культури та ін. У спогадах канадських сучасників вона згадується не лише як блискуча піаністка, концерти якої відбувалися систематично і не тільки в Торонто, вона також постійно акомпанувала хорам та відомим співакам. Розуміючи вагомість в умовах чужини функціонування мистецьких заходів, котрі знайомили юних музикантів із творчістю національних композиторів далекої батьківщини, вона активно провадила виховну роботу в українських суботніх школах, була ерудованою лекторкою, читала цікаві доповіді для шкільної молоді. Відтак Марта Кравців заснувала цілу низку організацій, які сприяли розвитку музичної освіти, і плідно працювала в них, а з 1972 року почала активно упорядковувати збірники з творів українських авторів, в яких також проявився і її особистий композиторський хист [4, 141]. «Музика – це універсальна мова, яка має властивості доходити до глибин людського почуття, а через почуття удосконалювати людей і спрямовувати їх до джерел краси і добра», – наголошувала вона [2].

У своїй статті «Tribute to Marta Varabash» (Торонто), присвяченій 100-річчю від дня народження М. Кравців-Барабаш, її автор В. Сидоренко зазначив, що вона присвятила себе почесній

місії – «збереженню та популяризації української музичного спадщини та вихованню нових поколінь музикантів у зарубіжжі. Як музикознавець, вона збрала велику нотну бібліотеку творів українських композиторів. Як організатор, вона заснувала Український Музичний Фестиваль і Міжнародний Конгрес ім. С. Людкевича, щоб заохочувати до виконання та популяризації української музики. Як видавець, вона збрала кілька антологій української фортепіанної музики. Як політична діячка, вона брала участь у Лізі Визволення України та була музичним референтом в Асоціації Діячів Української. Культури та Раді для Справ Культури при Світовому Конгресі Вільних Українців» [2].

Відчуваючи істотну недостачу національного педагогічного репертуару Марта Кравців, за прикладом В. Барвінського, який скомпонував альбом «Наше сонечко грає на фортепіано», та Н. Нижанківського, автора збірника «Фортепіанні твори для молоді», розпочала плідно працювати над дитячим репертуаром. З часом вийшли з друку упорядковані нею наступні збірки: два альбоми «Твори українських композиторів для дітей», «Співаночки для дітей», «Колядки та щедрівки для фортепіано», «Українські народні пісні», «Церковні наспіви», «Українська церковна музика», «Пісні для дітей дошкільного віку», а також раритетна серія з чотирьох збірників «Моя Україна», наповнених творами українських композиторів [6]. Також вона систематизувала цілу низку хороших творів, писала популярні та наукові статті до різноманітних журналів і збірників Наукового товариства ім. Т. Шевченка тощо.

Сьогодні музична педагогічна література, підготована Мартою Кравців-Барабаш для молоді українського зарубіжжя, не лише забезпечує навчально-виховний процес у діаспорі, але й заслуговує на широке використання на батьківщині. Її дитячі збірники вже увійшли до дидактичного репертуару вітчизняних дитячих музичних шкіл, вони використовуються й на музичних заняттях у загальноосвітніх школах та дошкільних установах, відіграючи помітну роль у духовному відродженні української громади. Багато музичних творів, передусім на історичну тематику, а також такі, що зокрема пов'язані з народними звичаями святкування Різдва, Великодня тощо, котрі були багато

років недозволені на теренах України, мають добру перспективу заповнити прогалини у штучно перерваних національних духовних традиціях.

Література:

1. Гамкало І. Барабаш Марта-Марія. *Енциклопедія Сучасної України* / [ред. І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ]. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. Т. 2. Upl: <https://esu.com.ua/article-40327>
2. До 100-річчя від дня народження Марти Кравців-Барабаш. *Український тижневик Міст*. Upl: <https://meest-online.com>
3. Сторінки історії Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка. Львів. «Сполом». 2003. 256 с.
4. Лабанців-Попко З. Сто піаністів Галичини. Львів. 2008. НТШ. Число 23. 224 с.
5. Молчко У. Концертна діяльність Марти Кравців-Барабаш (львівський період). *Українознавство*. Київ, 2013. № 1. С. 110–113.
6. Моя Україна. *Diasoriana Електронна бібліотека*. Upl: <https://www.google.com/url?sa=t&sours=web&rct=j&ur=https://diasoriana.org.ua/mistetstvo/9326-moya-ukrayina/&ved>

УДК 781.62:78.071.1

Олена ЯРОШЕНКО
(Кривий Ріг, Україна)

ЯМБІЧНЕ МІКРОСТРУКТУРНЕ ІНТОНУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКИХ РУХІВ МУЗИКАНТА

Біомеханічна доцільність виконавських рухів та їх внутрішня структура зумовлені мікро- і макроструктурним фразеологічним мисленням музиканта. Під ямбічним мікроструктурним інтонуванням ми розуміємо якість усвідомленої вимови семантичної одиниці музики, яка починається з нестійкого слабкого часу і створює сприятливі умови щодо активізації природної